

Na osnovu člana 88 tačke 2 Ustava Republike Crne Gore donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O SOCIJALNOJ I DJEČJOJ ZAŠTITI

("Sl. list RCG", br. 78/05 od 22.12.2005 i "Sl. list Crne Gore", br. 73/10 od 10.12.2010, 40/11 od 08.08.2011)

Proglašavam Zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti, koji je donijela Skupština Crne Gore na četvrtoj sjednici drugog redovnog zasijedanja u 2005. godini, dana 22. decembra 2005. godine.

Broj: 01-1310/2
Podgorica, 22. decembar 2005. godine

Predsjednik Crne Gore,
Filip Vujanović, s.r.

ZAKON

O SOCIJALNOJ I DJEČJOJ ZAŠTITI

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Prava iz socijalne i dječje zaštite i obavljanje djelatnosti socijalne i dječje zaštite ostvaruju se pod uslovima i na način propisan ovim zakonom.

Član 2

Prava po ovom zakonu mogu ostvariti državljani Crne Gore sa prebivalištem na teritoriji Crne Gore (u daljem tekstu: Crna Gora).

Strani državljani i lica bez državljanstva mogu ostvariti prava iz socijalne i dječje zaštite utvrđena ovim zakonom, u skladu sa međunarodnim ugovorima i konvencijama.

Član 3

Socijalna i dječja zaštita je djelatnost od javnog interesa.

Socijalna i dječja zaštita se zasniva na principima:

- uvažavanja dostojanstva korisnika iz oblasti socijalne i dječje zaštite;
- lične odgovornosti i aktivnog učešća korisnika u kreiranju ciljeva i aktivnosti socijalne i dječje zaštite;
- pluralizma nosilaca, sadržaja, oblika, metoda i usluga u socijalnoj i dječjoj zaštiti;
- partnerstva i udruživanja različitih nosilaca djelatnosti i programa, posebno na lokalnom nivou.

Član 4

Cilj socijalne i dječje zaštite je obezbjeđenje zaštite porodice, pojedinca, djece u riziku i lica u stanju socijalne potrebe, odnosno socijalne isključenosti.

U ostvarivanju ciljeva iz stava 1 ovog člana posebno se štite:

- 1) nesposobni za rad i materijalno neobezbijedeni;
- 2) djeca bez roditeljskog staranja;
- 3) djeca sa tjelesnom, mentalnom i senzornom ometenošću;
- 4) zlostavljana i zanemarena djeca;
- 5) djeca sa poremećajem u ponašanju;
- 6) lica sa invaliditetom;
- 7) stara lica;
- 8) lica i porodice kojima je usljed posebnih okolnosti potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite.

Član 5

U ostvarivanju prava iz socijalne i dječje zaštite građani su jednaki, bez obzira na nacionalnu pripadnost, rasu, pol, jezik, vjeru, socijalno porijeklo ili druga lična svojstva.

Član 6

Svako je dužan da radom, prihodima i imovinom stvori uslove za zadovoljavanje životnih potreba i doprinese sprječavanju, otklanjanju ili ublažavanju socijalne ugroženosti, kao i socijalne ugroženosti članova porodice, posebno djece i drugih članova koji nijesu u mogućnosti da se sami o sebi brinu.

Član 7

Socijalna i dječja zaštita ostvaruje se u skladu sa Strategijom razvoja socijalne i dječje zaštite Crne Gore (u daljem tekstu: Strategija).

Strategiju iz stava 1 ovog člana čine programi koje je potrebno realizovati u cilju unaprijeđenja socijalne i dječje zaštite.

Strategiju iz stava 1 ovog člana utvrđuje Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada).

Programe iz stava 2 ovog člana mogu realizovati država, opština, glavni grad i prijestonica (u daljem tekstu: opština), organizacija civilnog društva i drugo pravno ili fizičko lice.

Sredstva za finansiranje programa iz stava 2 ovog člana obezbjeđuju se iz budžeta Crne Gore, sredstava subjekata koji učestvuju u realizaciji programa i donacija.

Član 8

Socijalnu i dječju zaštitu obavljaju ustanove socijalne i dječje zaštite (u daljem tekstu: ustanova), u skladu sa zakonom.

Ustanova iz stava 1 ovog člana može se osnivati kao javna ili privatna.

Određene poslove socijalne i dječje zaštite mogu obavljati i drugi oblici organizovanja, kao i fizička lica, u skladu sa ovim zakonom.

Član 9

Prava iz socijalne i dječje zaštite su lična i ne mogu se prenositi.

Naknada koja se ostvaruje po osnovu ovog zakona ne može biti predmet obezbjeđenja ili prinudnog izvršenja.

Član 10

Sredstva za ostvarivanje osnovnih prava iz socijalne i dječje zaštite propisanih ovim zakonom obezbjeđuju se u budžetu Crne Gore.

Član 11

Pojedini izrazi, u smislu ovog zakona, imaju sljedeće značenje:

- 1) porodica je: bračni, odnosno vanbračni drugovi i djeca (bračna, vanbračna, usvojena i pastorčad) i drugi srodnici koji zajedno žive;
- 2) nesposoban za rad je:
  - dijete do navršene 18 godine života, a ako je na redovnom školovanju u srednjoj školi do kraja roka propisanog za to školovanje;
  - dijete od 15 do navršene 18 godine života koje nije na redovnom školovanju, ako je na evidenciji Zavoda za zapošljavanje Crne Gore (u daljem tekstu: Zavod za zapošljavanje);
  - lice kod koga je utvrđena nesposobnost za rad, u skladu sa ovim zakonom;
  - lice starije od 65 godina života;
- 3) dijete sa tjelesnom, mentalnom i senzornom ometenošću je dijete koje se može osposobiti za samostalan život i rad i dijete koje se ne može osposobiti za samostalan život i rad;
- 4) samohrano lice je:
  - roditelj koji je razveden ili je drugi roditelj umro ili je nepoznat, a izdržava maloljetno dijete, odnosno punoljetno dijete kod koga je nesposobnost za rad nastala prije navršene 18 godine života, do zasnivanja bračne ili vanbračne zajednice;
  - punoljetno lice nesposobno za rad, koje nema srodnike koji su po zakonu dužni da ga izdržavaju

- ili ima srodnike koji nijesu u mogućnosti da ga izdržavaju;
- 5) prihod je primanje koje ostvaruje porodica po bilo kom osnovu;
  - 6) pokretna imovina je automobil, stočni fond, poljoprivredna i građevinska mehanizacija i dr.;
  - 7) poslovni prostor je prostor otvorenog ili zatvorenog tipa u vlasništvu ili iznajmljen na korišćenje;
  - 8) korisnik je lice koje je ostvarilo pravo iz socijalne i dječje zaštite;
  - 9) poslodavac je pravno ili fizičko lice koje se bavi privrednom djelatnošću, ustanova, banka, organizacija za osiguranje, udruženje, agencija i drugo pravno ili fizičko lice koje sa zaposlenim zaključi ugovor o radu;
  - 10) organizacija civilnog društva je nevladina organizacija, vjerska zajednica, udruženje i drugo.

II OSNOVNA PRAVA IZ SOCIJALNE ZAŠTITE

Član 12

Osnovna prava iz socijalne zaštite su:

- 1) materijalno obezbjeđenje porodice;
- 2) lična invalidnina;
- 3) njega i pomoć drugog lica;
- 4) smještaj u ustanovu;
- 5) smještaj u drugu porodicu;
- 6) pomoć za vaspitanje i obrazovanje djece i mladih sa posebnim potrebama;
- 7) zdravstvena zaštita;
- 8) troškovi sahrane;
- 9) jednokratna novčana pomoć.

Država može obezbijediti i druga prava i oblike socijalne zaštite u skladu sa materijalnim mogućnostima.

Bliže uslove za ostvarivanje prava iz stava 1 tač.1 do 6 i tač. 8 i 9 i stava 2 ovog člana propisuje organ državne uprave nadležan za poslove socijalnog staranja (u daljem tekstu: nadležni organ državne uprave).

1. Materijalno obezbjeđenje porodice

Član 13

Pravo na materijalno obezbjeđenje porodice (u daljem tekstu: materijalno obezbjeđenje) može ostvariti porodica, odnosno član porodice, ako je:

- 1) nesposoban za rad;
- 2) sposoban za rad, pod uslovom da je:
  - trudnica,
  - samohrano lice,
  - roditelj koji izdržava maloljetno dijete ili punoljetno dijete nesposobno za rad, kod koga je nesposobnost za rad nastala prije navršene 18 godine života,
  - lice koje je završilo školovanje po obrazovnom programu sa prilagođenim izvođenjem i dodatnom stručnom pomoći ili posebnom obrazovnom programu,
  - dijete bez roditeljskog staranja do zasnivanja radnog odnosa na neodređeno vrijeme ili na određeno vrijeme duže od šest mjeseci.

Pravo iz stava 1 tačka 2 alineja 3 ovog člana pripada i staraocu, usvojioocu ili licu kome je dijete povjereno na njegu, vaspitanje i osposobljavanje.

Lice iz stava 1 tačka 2 alineja 5 ovog člana može ostvariti pravo na materijalno obezbjeđenje najduže pet godina od dana prestanka smještaja u ustanovu, smještaja u drugu porodicu, odnosno prestanka starateljstva.

Član 14

Pravo na materijalno obezbjeđenje iz člana 13 ovog zakona utvrđuje se u odnosu na prihode i imovinu svih članova porodice, tako da to pravo može ostvariti porodica, odnosno član porodice, pod uslovom da:

- 1) visina prosječnih mjesečnih prihoda iz prethodnog kvartala ne prelazi osnov za ostvarivanje prava za:
  - jednočlanu porodicu 50 €;
  - porodicu sa dva člana 60 €;
  - porodicu sa tri člana 72 €;
  - porodicu sa četiri člana 85 €;
  - porodicu sa pet i više članova 95 €.

- 2) nema u vlasništvu, odnosno ne koristi poslovni prostor;
- 3) nema u vlasništvu, odnosno ne koristi stan ili stambenu zgradu u gradskom ili prigradskom građevinskom rejonu u obimu većem od:
  - jednosobnog stana za jednočlanu porodicu;
  - dvosobnog stana za porodicu sa dva ili tri člana;
  - trosobnog stana za porodicu sa četiri ili više članova;
- 4) nema u vlasništvu, odnosno ne koristi poljoprivredno zemljište, odnosno šume u površini većoj od:
  - 20 ari za jednočlanu porodicu;
  - 30 ari za porodicu sa dva člana;
  - 40 ari za porodicu sa tri člana;
  - 50 ari za porodicu sa četiri člana;
  - 60 ari za porodicu sa pet i više članova;
  - ili nema u vlasništvu, odnosno ne koristi drugo zemljište u površini većoj od 2 ha;
- 5) član porodice nije odbio ponuđeno zaposlenje ili stručno osposobljavanje, prekvalifikaciju ili dokvalifikaciju, u skladu sa zakonom;
- 6) članu porodice nije prestao radni odnos izjavom njegove volje, njegovom saglasnošću ili njegovom krivicom, zbog disciplinske ili krivične odgovornosti, osim ako je od prestanka radnog odnosa protekla najmanje jedna godina ili ako je po prestanku radnog odnosa nastupila nesposobnost za rad;
- 7) član porodice nije ostvario pravo na otpremninu po osnovu prestanka radnog odnosa, u skladu sa zakonom, osim ako je od ostvarivanja prava proteklo najmanje šest mjeseci;
- 8) član porodice nije otuđio nepokretnu imovinu ili se odrekao prava na nasljeđivanje imovine iz tač. 2, 3 i 4 ovog člana, osim ako je od otuđenja ili odricanja proteklo najmanje tri godine;
- 9) član porodice nema u vlasništvu pokretnu imovinu, koja prema ocjeni nadležnog centra za socijalni rad (u daljem tekstu: centar) obezbjeđuje egzistenciju porodice);
- 10) član porodice nije zaključio ugovor o doživotnom izdržavanju, osim sa centrom.

Član 15

U postupku ostvarivanja prava na materijalno obezbjeđenje, prihodom članova porodice ne smatra se: lična invalidnina ostvarena u skladu sa ovim zakonom; primanja po osnovu nagrade; otpremnina pri odlasku u penziju; jednokratna novčana pomoć; naknada za otklanjanje posljedica od elementarnih nepogoda; primanje po osnovu učeničkog i studentskog standarda; dodatak za djecu; oprema za novorođeno dijete; naknada po osnovu rođenja djeteta za lica koja se nalaze na evidenciji Zavoda za zapošljavanje i redovnog studenta; naknada po osnovu smrti člana porodice; davanje koje se odnosi na obavezu izdržavanja lica koje ne živi u porodici; naknada za lice koje je na evidenciji Zavoda za zapošljavanje, a završilo je školovanje po obrazovnom programu sa prilagođenim izvođenjem i dodatnom stručnom pomoći ili posebnom obrazovnom programu; prihodi članova porodice ostvareni u prethodnom kvartalu po osnovu zarade, naknade zarade i penzije, ako poslije prestanka ostvarivanja tih prihoda podnesu zahtjev centru.

Član 16

Ako lice koje je nesposobno za rad ima srodnika sa kojim ne živi u porodici, a koji je, u skladu sa zakonom, dužan da ga izdržava, kod utvrđivanja prava na materijalno obezbjeđenje prethodno će se utvrditi mogućnost srodnika da pruži izdržavanje, u skladu sa ovim zakonom, ako ta obaveza nije utvrđena odlukom suda.

Srodnik je u mogućnosti da pruži izdržavanje, u smislu stava 1 ovog člana, ako:

- prosječni mjesečni prihodi porodice iz prethodnog kvartala prelaze četverostruki osnov utvrđen članom 14 stav 1 tačka 1 ovog zakona;
- ima u vlasništvu, odnosno koristi poslovni prostor;
- ima u vlasništvu, odnosno koristi stan, odnosno stambenu zgradu u gradskom ili prigradskom građevinskom rejonu u obimu većem od dvostrukog obima utvrđenog članom 14 stav 1 tačka 3 ovog zakona;
- ima u vlasništvu, odnosno koristi poljoprivredno zemljište, odnosno šume, odnosno drugo zemljište u površini većoj od četverostrukog obima utvrđenog članom 14 stav 1 tačka 4 ovog zakona.

Član 17

Pravo na materijalno obezbjeđenje priznaje se na osnovu dokaza i neposrednog uvida u socijalno-ekonomsku situaciju porodice.

U postupku ostvarivanja prava na materijalno obezbjeđenje ovlašćeno lice centra, po službenoj dužnosti, vrši neposredan uvid u socijalno-ekonomsku situaciju porodice i sačinjava socijalnu anamnezu, koja se koristi kao dokaz u postupku.

Član 18

Ovlašćeno lice centra, koje vrši neposredan uvid, obavezno je da posjeduje službenu legitimaciju. Sadržaj i obrazac službene legitimacije propisuje nadležni organ državne uprave.

Član 19

Pravo na materijalno obezbjeđenje može ostvariti porodica koja ima imovinu, ukoliko sa centrom zaključi ugovor o doživotnom izdržavanju.

Međusobni odnosi između centra i podnosioca zahtjeva uređuju se ugovorom.

Imovina koja je predmet ugovora iz stava 1 ovog člana može se dati na privremeno korišćenje, odnosno prodati putem javnog oglašavanja po ispunjavanju obaveza iz ugovora, ukoliko nije ugovorom drukčije predviđeno.

Sredstva iz stava 3 ovog člana evidentiraju se i koriste u skladu sa Zakonom o budžetu.

Član 20

Visina materijalnog obezbjeđenja za porodicu koja nema prihod iznosi mjesečno:

- 1) za jednočlanu porodicu 50 €;
- 2) za porodicu sa dva člana 60 €;
- 3) za porodicu sa tri člana 72 €;
- 4) za porodicu sa četiri člana 85 €;
- 5) za porodicu sa pet i više članova 95 €.

Visina materijalnog obezbjeđenja za porodicu koja je ostvarila prihod određuje se u visini razlike iznosa utvrđenog stavom 1 ovog člana i prosječnog mjesečnog prihoda porodice iz predhodnog kvartala.

Za utvrđivanje visine materijalnog obezbjeđenja uzima se broj članova porodice iz člana 13 ovog zakona.

Član 21

Izuzetno od člana 14 ovog zakona, ovlašćeno lice centra može radi ostvarivanja prava na materijalno obezbjeđenje, predložiti da se izvrši neposredan uvid od strane komisije centra.

Komisiju iz stava 1 ovog člana imenuje direktor centra iz reda zaposlenih.

Komisija iz stava 1 ovog člana sačinjava izvještaj kojim daje nalaz, ocjenu i mišljenje da li se porodica, odnosno član porodice nalazi u stanju socijalne potrebe.

Sadržinu i obrazac izvještaja iz stava 3 ovog člana propisuje nadležni organ državne uprave.

Član 22

Pravo na materijalno obezbjeđenje za porodicu iz člana 21 ovog zakona može se priznati za period od tri mjeseca, uz obavezu preispitivanja po službenoj dužnosti.

Visina materijalnog obezbjeđenja za porodicu iz člana 21 ovog zakona određuje se mjesečno u visini od 50% od iznosa utvrđenog u članu 20 stav 1 ovog zakona.

2. Lična invalidnina

Član 23

Pravo na ličnu invalidninu ima lice kod koga je nesposobnost za samostalan život i rad nastala prije navršene 18 godine života.

Visina lične invalidnine iz stava 1 ovog člana iznosi 50 € mjesečno.

3. Njega i pomoć drugog lica

Član 24

Pravo na njegu i pomoć drugog lica ima:

- korisnik materijalnog obezbjeđenja kojem je, zbog trajnih zdravstvenih promjena ili starosti, potrebna stalna njega i pomoć drugog lica za obavljanje osnovnih životnih potreba;

- korisnik lične invalidnine;
- lice sa teškom tjelesnom, mentalnom i senzornom ometenošću, kojem je potrebna stalna njega i pomoć drugog lica za obavljanje osnovnih životnih potreba.

Pravo na njegu i pomoć drugog lica može ostvariti lice iz stava 1 ovog člana pod uslovom da ovo pravo nije ostvarilo po drugom osnovu.

Visina njega i pomoći drugog lica, iz stava 1 ovog člana iznosi 50 € mjesečno.

4. Smještaj u ustanovu

Član 25

Pravo na smještaj u ustanovu ima:

- 1) dijete bez roditeljskog staranja i dijete čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama do završetka redovnog školovanja u srednjoj školi, a najduže šest mjeseci po završetku školovanja;
- 2) djeca i mladi sa tjelesnom, mentalnom i senzornom ometenošću;
- 3) dijete sa poremećajima u ponašanju;
- 4) lice sa tjelesnom, mentalnom i senzornom ometenošću, kojem se usljed stambenih ili zdravstvenih ili socijalnih ili porodičnih prilika ne može obezbijediti zaštita na drugi način;
- 5) odraslo invalidno lice i staro lice kojem se usljed stambenih ili zdravstvenih ili socijalnih ili porodičnih prilika ne može obezbijediti zaštita na drugi način.

Član 26

Smještaj u ustanovu ostvaruje se zbrinjavanjem u ustanovu i obezbjeđenjem naknade troškova smještaja. Smještaj iz stava 1 ovog člana ostvaruje se kao dnevni, privremeni, povremeni ili trajni.

Postupak za ostvarivanje prava iz stava 1 ovog člana ostvaruje se kod centra, pod uslovima i po postupku propisanim ovim zakonom i Porodičnim zakonom.

Korisniku ne može prestatu pravo iz stava 1 ovog člana prije nego što centar obezbijedi uslove za smještaj u drugu ustanovu, smještaj u drugu porodicu ili drugi oblik socijalne i dječje zaštite.

Prijem i otpuštanje korisnika u ustanovu bliže se utvrđuju opštim aktom ustanove, u skladu sa ovim zakonom.

Član 27

Troškove smještaja u ustanovu snosi korisnik, roditelj, odnosno srodnik koji je dužan da izdržava korisnika i drugo pravno ili fizičko lice koje je preuzelo plaćanje troškova smještaja.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, za lica koja nijesu u mogućnosti da snose troškove smještaja sredstva se obezbjeđuju u budžetu Crne Gore.

Kriterijume i mjerila za utvrđivanje visine troškova smještaja u ustanovu čiji je osnivač država propisuje nadležni organ državne uprave.

Kriterijume i mjerila za utvrđivanje učešća u troškovima smještaja u ustanovu za lica iz stava 1 ovog člana propisuje nadležni organ državne uprave.

Član 28

Smještaj u ustanovu se može ostvariti i na osnovu ugovora između ustanove za smještaj i korisnika, pod uslovom da korisnik snosi troškove smještaja.

Član 29

Licu iz člana 25 ovog zakona kojem se ne može obezbijediti smještaj u odgovarajuću ustanovu u Crnoj Gori može se obezbijediti smještaj van Crne Gore.

Član 30

Licu iz člana 27 stav 2 ovog zakona, smještenom u ustanovu, pripada naknada za lične potrebe u visini 20% od iznosa materijalnog obezbjeđenja iz člana 20 stav 1 tačka 1 ovog zakona.

5. Smještaj u drugu porodicu

Član 31

Pravo na smještaj u drugu porodicu, pored lica iz člana 25 ovog zakona, ima i trudnica i samohrani roditelj sa djetetom do navršene treće godine života djeteta kojem je, usljed socijalnih prilika, potrebno zbrinjavanje.

Pravo na smještaj u drugu porodicu ostvaruje se pod uslovima i po postupku propisanim ovim zakonom i Porodičnim zakonom.

Punoljetno lice može se smjestiti u porodicu čiji član ispunjava uslove za staraoca.

Član 32

Troškovi i visina smještaja u drugu porodicu ostvaruju se u skladu sa članom 27 ovog zakona.

Član 33

Porodica u kojoj je lice smješteno ima pravo na posebnu naknadu.

Naknada iz stava 1 ovog člana utvrđuje se prema kriterijumima i po postupku koji propisuje nadležni organ državne uprave.

6. Pomoć za vaspitanje i obrazovanje djece i mladih sa posebnim potrebama

Član 34

Pravo na pomoć za vaspitanje i obrazovanje djece i mladih sa posebnim potrebama imaju djeca i mladi koji su ostvarili pravo na vaspitanje i obrazovanje djece i mladih sa posebnim potrebama, u skladu sa zakonom.

Član 35

Pravo na pomoć, u smislu člana 34 ovog zakona, obuhvata:

- troškove smještaja u ustanovu ili smještaja u drugu porodicu;
- troškove prevoza.

Član 36

Djeca i mladi iz člana 34 ovog zakona, koji se upućuju na vaspitanje i obrazovanje djece i mladih sa posebnim potrebama van mjesta prebivališta, odnosno boravišta, imaju pravo na troškove smještaja u ustanovu ili smještaja u drugu porodicu za vrijeme trajanja vaspitanja i obrazovanja djece i mladih sa posebnim potrebama, u skladu sa ovim zakonom.

Član 37

Djeci i mladima iz člana 34 ovog zakona obezbjeđuju se troškovi prevoza za vrijeme trajanja vaspitanja i obrazovanja djece i mladih sa posebnim potrebama, a ako su smješteni u ustanovu ili u drugu porodicu obezbjeđuju se i troškovi prevoza za vrijeme zimskog i ljetnjeg školskog raspusta, ako putuju u mjesto stanovanja, kao i za povratak u mjesto školovanja.

Troškovi prevoza za lica iz stava 1 ovog člana obezbjeđuju se u visini troškova cijene javnog saobraćaja.

7. Zdravstvena zaštita

Član 38

Pravo na zdravstvenu zaštitu obezbjeđuje se korisniku: materijalnog obezbjeđenja; lične invalidnine; smještaja u ustanovu ili smještaja u drugu porodicu, ukoliko ovo pravo nije ostvario po drugom osnovu.

Pravo iz stava 1 ovog člana obezbjeđuje se u skladu sa zakonom.

8. Troškovi sahrane

Član 39

Pravo na troškove sahrane u slučaju smrti korisnika: materijalnog obezbjeđenja, lične invalidnine, smještaja u ustanovu ili smještaja u drugu porodicu obezbjeđuje se u skladu sa ovim zakonom.

Pravo na troškove sahrane za korisnika iz stava 1 ovog člana ima lice koje je preuzelo plaćanje troškova sahrane, ukoliko to pravo nije ostvarilo po drugom osnovu.

Ustanova koja je platila troškove sahrane za lica iz stava 1 ovog člana ima pravo na refundaciju troškova od lica koje ima obavezu plaćanja.

Član 40

Troškove sahrane lica iz člana 39 stava 2 ovog zakona ostvaruje kod centra.

Visina troškova iz stava 1 ovog člana utvrđuje se u iznosu od 300 €.

Troškovi sahrane za lica nepoznatog prebivališta, koje je umrlo na teritoriji Crne Gore, obezbjeđuju se kod centra i utvrđuju u iznosu stvarnih troškova sahrane.

Član 41

Visinu osnova iz člana 14 stav 1 tačka 1 i visinu prava iz čl. 20, 23, 24 i 39 ovog zakona može utvrditi nadležni organ državne uprave u većem iznosu, uz prethodno pribavljeno mišljenje organa državne uprave nadležnog za poslove finansija.

9. Jednokratna novčana pomoć

Član 42

Pravo na jednokratnu novčanu pomoć može ostvariti porodica ili pojedinac koji se, zbog posebnih okolnosti koje utiču na stambeno, materijalno i zdravstveno stanje, nađe u stanju socijalne potrebe.

Lica iz stava 1 ovog člana ostvaruju ovo pravo u skladu sa kriterijumima i po postupku koje propisuje nadležni organ državne uprave.

III OSNOVNA PRAVA IZ DJEČJE ZAŠTITE

Član 43

Osnovna prava iz dječje zaštite su:

- 1) oprema za novorođeno dijete;
- 2) dodatak za djecu;
- 3) naknada po osnovu rođenja djeteta;
- 4) naknada zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena;
- 5) odmor i rekreacija djece.

Država može obezbijediti i druga prava i oblike dječje zaštite, u skladu sa materijalnim mogućnostima. Bliže uslove za ostvarivanje prava iz st.1 i 2 ovog člana propisuje nadležni organ državne uprave.

1. Oprema za novorođeno dijete

Član 44

Roditelj ima pravo na naknadu za opremu za svako novorođeno dijete.

Roditelj može ostvariti naknadu iz stava 1 ovog člana do navršene jedne godine života djeteta.

Naknada iz stava 1 ovog člana isplaćuje se jednokratno i iznosi 100 €.

2. Dodatak za djecu

Član 45

Pravo na dodatak za djecu može ostvariti:

- dijete korisnika materijalnog obezbjeđenja;
- dijete sa tjelesnom, mentalnom i senzornom ometenošću, koje se može osposobiti za samostalan život i rad;
- dijete sa tjelesnom, mentalnom i senzornom ometenošću, koje se ne može osposobiti za samostalan život i rad;
- dijete bez roditeljskog staranja.

Član 46

Pravo na dodatak za djecu imaju prvo troje djece u porodici.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, dodatak za djecu obezbjeđuje se i za djecu koja su rođena poslije rođenja drugog djeteta kao dvojke, trojke i drugo.

Dijete iz člana 45 stav 1 al. 2, 3 i 4 ovog zakona ostvaruje pravo na dodatak za djecu nezavisno od broja djece utvrđenog u stavu 1 ovog člana.

Član 47

Nosilac prava na dodatak za djecu je roditelj, odnosno staralac ili lice kome je dijete povjereno na njegu, vaspitanje i osposobljavanje.

Član 48

Pravo na dodatak za djecu ostvaruje se do navršene 18 godine života, ako je dijete na redovnom školovanju.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, pravo na dodatak za djecu ostvaruje dijete poslije navršene 18 godine života, ako je na redovnom školovanju u srednjoj školi do kraja roka propisanog za to školovanje.

Dijete od 15 do navršene 18 godine života, koje nije na redovnom školovanju, ostvaruje pravo iz stava 1 ovog člana, ako je na evidenciji Zavoda za zapošljavanje.

Član 49

Visina dodatka za djecu iznosi mjesečno za dijete:

- 1) korisnika materijalnog obezbjeđenja 15 €;
- 2) sa tjelesnom, mentalnom i senzornom ometenošću koje se može osposobiti za samostalan život i rad 20 €;
- 3) sa tjelesnom, mentalnom i senzornom ometenošću koje se ne može osposobiti za samostalan život i rad 25 €;
- 4) bez roditeljskog staranja 25 €.

Dijete koje ispunjava uslove na dodatak za djecu po više osnova ostvaruje to pravo po povoljnijem osnovu.

Član 50

Dodatak za djecu isplaćuje se u mjesečnom iznosu roditelju, odnosno staraocu ili licu kojem je dijete povjereno na njegu, vaspitanje i osposobljavanje.

Dodatak za djecu za dijete bez roditeljskog staranja, koje je smješteno u ustanovu, isplaćuje se na ime djeteta ovlašćenom licu u ustanovi i koristi se za potrebe djeteta.

3. Naknada po osnovu rođenja djeteta

1) Naknada zarade za vrijeme porodiljskog odsustva

Član 51

Pravo na naknadu zarade ima zaposleni za vrijeme porodiljskog odsustva.

Član 52

Pravo na naknadu zarade zaposleni iz člana 51 ovog zakona ostvaruje kod poslodavca.

Poslodavac vrši obračun i isplatu naknade zarade za vrijeme porodiljskog odsustva istovremeno sa obračunom i isplatom zarade zaposlenim.

Lice koje se bavi preduzetničkom djelatnošću kao jedini zaposleni pravo iz člana 51 ovog zakona ostvaruje kod centra.

Član 53

Visina naknade zarade iz člana 51 ovog zakona je zarada koju bi zaposleni ostvario na poslovima i zadacima na kojima je raspoređen.

Ukoliko nije moguće iskazati ostvareni radni učinak zaposlenog, uzima se ostvareni radni učinak najuže organizacione jedinice u kojoj je zaposleni radio na istim ili sličnim poslovima i zadacima za koje se ovaj podatak može iskazati.

Visina naknade zarade iz st. 1 i 2 ovog člana ne može se utvrditi u iznosu manjem od najniže cijene rada, u skladu sa zakonom i Opštim kolektivnim ugovorom.

Član 54

Naknada zarade za zaposlenog koji se bavi preduzetničkom djelatnošću kao jedini zaposleni određuje se u visini osnovice na koju su plaćeni porezi i doprinosi.

Član 55

Pravo na naknadu zarade u iznosu iz člana 53 ovog zakona može ostvariti zaposleni koji je prije ostvarivanja ovog prava bio u radnom odnosu najmanje šest mjeseci neprekidno.

Zaposlenom koji je bio u radnom odnosu neprekidno manje od šest mjeseci prije ostvarivanja ovog prava pripada 70% od iznosa naknade zarade utvrđene u članu 53 ovog zakona.

2) Naknada po osnovu rođenja djeteta za lice koje je na evidenciji Zavoda za zapošljavanje i redovnog studenta

Član 56

Lice koje je na evidenciji Zavoda za zapošljavanje i redovan student pravo na naknadu po osnovu rođenja djeteta ostvaruje do navršene jedne godine života djeteta.

Ukoliko je zahtjev za naknadu iz stava 1 ovog člana podnesen u roku od 30 dana od dana porođaja, isplata teče od dana porođaja, a ako je zahtjev podnesen poslije toga roka naknada se isplaćuje od dana podnošenja zahtjeva.

Lice iz stava 1 ovog člana ne može ostvariti pravo na naknadu po osnovu rođenja djeteta ukoliko podnese zahtjev po isteku vremena za koje bi mu pripadalo pravo na naknadu.

Visina naknade iz stava 1 ovog člana iznosi 25 € mjesečno.

Član 57

Visinu prava iz čl. 44, 49 i 56 ovog zakona može utvrditi nadležni organ državne uprave u većem iznosu, uz prethodno pribavljeno mišljenje organa državne uprave nadležnog za poslove finansija.

4. Naknada zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena

Član 58

Pravo na naknadu zarade za vrijeme odsustva sa rada za rad sa polovinom punog radnog vremena radi pojačane njege djeteta, odnosno radi staranja o oboljelom djetetu, u skladu sa zakonom, zaposleni ostvaruje kod poslodavca.

Član 59

Lice koje se bavi preduzetničkom djelatnošću kao jedini zaposleni, naknadu zarade iz člana 58 ovog zakona ostvaruje kod centra u visini 50% od osnovice na koju su plaćeni porezi i doprinosi.

Član 60

Poslodavac iz člana 52 stav 1 i člana 58 ovog zakona može ostvariti refundaciju sredstava po osnovu isplate naknade zarade za porodijsko odsustvo i naknade zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena kod centra.

Ukoliko je zahtjev za refundaciju podnesen u roku od 30 dana od dana početka korišćenja prava na porodijsko odsustvo i prava na rad sa polovinom punog radnog vremena, isplata teče od toga dana, a ako je zahtjev podnesen poslije toga roka, isplata teče od dana podnošenja zahtjeva.

Poslodavac ne može ostvariti refundaciju sredstava po osnovu isplate naknade iz stava 1 ovog člana, ukoliko podnese zahtjev po isteku vremena koje je zaposleni koristio za porodijsko odsustvo, odnosno za rad sa polovinom punog radnog vremena.

Član 61

Pravnom licu kojem se isplata naknade zarade obezbjeđuje iz sektora javne potrošnje (budžet Crne Gore, budžet opštine i vanbudžetski fondovi) ne refundiraju se sredstva po osnovu naknade za porodijsko odsustvo i naknade za rad sa polovinom punog radnog vremena.

5. Odmor i rekreacija

Član 62

Pravo na odmor i rekreaciju ima dijete korisnika materijalnog obezbjeđenja i dijete smješteno u ustanovu

ili u drugu porodicu, radi sportsko-rekreativnih, kulturno-zabavnih i vaspitno-obrazovnih aktivnosti.

Lica iz stava 1 ovog člana ostvaruju pravo na odmor i rekreaciju upućivanjem u ustanovu za odmor i rekreaciju djece.

Kriterijume i mjerila za utvrđivanje visine troškova odmora i rekreacije u ustanovi čiji je osnivač država propisuje nadležni organ državne uprave.

IV USLUGE SOCIJALNOG RADA

Član 63

Pravo na usluge socijalnog rada imaju svi građani.

Usluge socijalnog rada (u daljem tekstu: usluge) su preventivna djelatnost, dijagnostika, tretman i savjetodavno-terapijski rad.

Član 64

Usluge iz člana 63 ovog zakona zasnivaju se na primjeni stručnih i naučnih saznanja u cilju pružanja stručne pomoći pojedincu, porodici i društvenim grupama u rješavanju životnih teškoća ili pomoći u organizovanju lokalnih i drugih zajednica da sprječavaju socijalne probleme i ublažavaju posljedice.

Usluge iz stava 1 ovog člana pružaju stručni radnici centra.

Bliže uslove, u smislu st. 1 i 2 ovog člana, propisuje nadležni organ državne uprave.

Član 65

Usluge iz člana 63 ovog zakona, koje pruža centar, su besplatne.

V USTANOVE SOCIJALNE I DJEČJE ZAŠTITE

1. Mreža ustanova

Član 66

Mreža ustanova socijalne i dječje zaštite je akt kojim se utvrđuju i planiraju vrste, broj i raspored ustanova na teritoriji Crne Gore.

Mjerila i kriterijumi za utvrđivanje mreže ustanova su:

- 1) broj stanovnika na određenom području;
- 2) broj korisnika na određenom području;
- 3) razvojne specifičnosti područja;
- 4) obezbjeđenje jednakih uslova za sve korisnike;
- 5) finansijske mogućnosti države.

Mrežu ustanova donosi Vlada.

2. Osnivanje i vrste ustanova

Član 67

Osnivač ustanove može biti država, opština i drugo pravno ili fizičko lice.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, centar, kao ustanovu, može osnovati samo država.

Akt o osnivanju ustanove donosi osnivač.

Kada je osnivač ustanove država, odnosno opština, akt o osnivanju donosi Vlada, odnosno nadležni organ opštine.

Osnivač ustanove je dužan da o društveno-ekonomskoj opravdanosti osnivanja ustanove, promjene ili proširenja djelatnosti, prije usvajanja elaborata, pribavi mišljenje nadležnog organa državne uprave, osim ako je osnivač država.

Član 68

Ustanova može početi sa radom i obavljati djelatnost kad nadležni organ državne uprave utvrdi da su ispunjeni uslovi u pogledu stručnog kadra, sredstava, opreme i prostora.

Bliže uslove, u smislu stava 1 ovog člana, propisuje nadležni organ državne uprave.

Član 69

Ustanove socijalne i dječje zaštite su:

- 1) ustanova za smještaj djece i mladih;
- 2) ustanova za smještaj odraslih-invalidnih i starih lica;
- 3) ustanova za odmor i rekreaciju djece;
- 4) centar za socijalni rad;
- 5) centar za savjetodavne, istraživačke i stručne poslove u oblasti socijalne i dječje zaštite.

Radi obezbjeđivanja i sprovođenja socijalne i dječje zaštite mogu se osnivati i druge ustanove.

Član 70

Ustanove iz člana 69 stav 1 tač. 1, 2 i 3 ovog zakona obavljaju: poslove smještaja, zaštite i vaspitanja djece bez roditeljskog staranja, djece čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama, djece sa poremećajem u ponašanju, djece sa tjelesnom, mentalnom i senzornom ometenošću, poslove smještaja i zaštite odraslih-invalidnih i starih lica; sportsko-rekreativne, kulturno-zabavne i vaspitno-obrazovne aktivnosti, kao i druge poslove u skladu sa zakonom i aktom o osnivanju.

Član 71

Centar iz člana 69 stav 1 tačka 4 ovog zakona: obezbjeđuje sprovođenje odgovarajućih oblika socijalne i dječje zaštite i neposredno pruža usluge socijalne i dječje zaštite; rješava u prvom stepenu o zahtjevima za ostvarivanje prava iz socijalne i dječje zaštite; prati i analizira pojave i programe od značaja za socijalnu i dječju zaštitu; podstiče, organizuje i preduzima aktivnosti u cilju sprječavanja i suzbijanja socijalnih problema; vodi evidenciju i prikuplja dokumentaciju o svim korisnicima socijalno zaštitnih prava i o materijalnom položaju porodica svih korisnika na teritoriji za koju je osnovan i vrši druge poslove u skladu sa zakonom i aktom o osnivanju.

Član 72

Centar za savjetodavne, istraživačke i stručne poslove iz člana 69 stav 1 tačka 5 ovog zakona prati, proučava, analizira i predlaže mjere i aktivnosti u oblasti socijalne i dječje zaštite, kao i druge poslove u skladu sa zakonom i aktom o osnivanju.

Član 73

Dvije ili više ustanova iz člana 69 ovog zakona mogu organizovati obavljanje određenih poslova i zadataka koji su od zajedničkog interesa.

3. Organi ustanove

Član 74

Organi ustanove su upravni odbor i direktor.

Član 75

Upravni odbor imenuje osnivač u skladu sa aktom o osnivanju.

Upravni odbor ustanove čiji je osnivač država imenuje Vlada.

Upravni odbor iz stava 2 ovog člana čine: četiri predstavnika osnivača, jedan predstavnik opštine i dva predstavnika zaposlenih u ustanovi.

Predstavnici zaposlenih i opštine imenuju se na način propisan statutom ustanove, odnosno opštine.

Član 76

Upravni odbor:

- 1) donosi statut i druge opšte akte;
- 2) usvaja program razvoja;
- 3) donosi godišnji finansijski plan;
- 4) usvaja završni račun;
- 5) donosi investicione odluke;
- 6) obavlja druge poslove, u skladu sa zakonom i statutom ustanove.

Na statut ustanove čiji je osnivač država saglasnost daje nadležni organ državne uprave.

Član 77

Direktora ustanove bira i razrješava osnivač.

Direktora ustanove, čiji je osnivač država, bira na osnovu javnog konkursa i podnesenog programa razvoja ustanove upravni odbor, uz prethodnu saglasnost nadležnog organa državne uprave.

Direktor iz stava 1 ovog člana: donosi akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, organizuje rad i odgovoran je za zakonitost rada, sprovođenje programa razvoja ustanove i vrši druge poslove u skladu sa ovim zakonom i statutom ustanove.

Direktor ustanove imenuje se na period od četiri godine.

Na akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta ustanove čiji je osnivač država saglasnost daje nadležni organ državne uprave.

Član 78

Uslovi za izbor direktora ustanove uređuju se statutom ustanove.

Član 79

Za direktora ustanove čiji je osnivač država može biti izabrano lice sa visokom stručnom spremom (socijalni radnik, pravnik, psiholog, pedagog, specijalni pedagog, defektolog, andragog, sociolog i ekonomista), sa najmanje pet godina rada u struci.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, za direktora ustanove za smještaj odraslih i starih lica i ustanove za smještaj djece i odraslih sa tjelesnom, mentalnom i senzornom ometenošću, može se imenovati i ljekar sa najmanje pet godina rada u struci.

4. Način rada ustanove

Član 80

Ustanova obavlja djelatnost u skladu sa zakonom i opštim aktom ustanove.

Stručne poslove u ustanovi obavljaju zaposleni (socijalni radnik, pravnik, psiholog, pedagog, specijalni pedagog, defektolog, andragog, sociolog i ekonomista i dr.), u skladu sa zakonom i aktima ustanove.

Zaposleni koji obavlja stručne poslove u ustanovi dužan je da položi stručni ispit.

Program i način polaganja stručnog ispita propisuje nadležni organ državne uprave.

Član 81

Ustanova donosi godišnji plan i program rada.

Ustanova čiji je osnivač država, najmanje jednom godišnje, podnosi izvještaj o radu nadležnom organu državne uprave.

Član 82

Ustanova vodi evidenciju o korisnicima.

Način vođenja evidencije iz stava 1 ovog člana propisuje nadležni organ državne uprave.

VI OBAVLJANJE SOCIJALNE I DJEČJE ZAŠTITE KAO PREDUZETNIČKE DJELATNOSTI

Član 83

Odredene poslove socijalne i dječje zaštite fizičko lice može obavljati kao preduzetničku djelatnost.

Poslovi iz stava 1 ovog člana su pružanje usluga socijalnog rada i pomoći i njege.

Član 84

Fizičko lice može početi da obavlja poslove iz člana 83 ovog zakona, kada nadležni organ državne uprave utvrdi da su ispunjeni uslovi u pogledu stručnog kadra, sredstava, opreme i prostora.

Bliže uslove, u smislu stava 1 ovog člana, propisuje nadležni organ državne uprave.

Član 85

Nadzor nad radom lica iz člana 83 ovog zakona vrši se u skladu sa članom 108 ovog zakona.

VII KONCESIJA

Član 86

Za obavljanje djelatnosti socijalne i dječje zaštite koja se odnosi na smještaj, zbrinjavanje, odmor i rekreaciju korisnika prava iz socijalne i dječje zaštite može se dodijeliti koncesija, u skladu sa ovim zakonom.

Koncesija iz stava 1 ovog člana može se dodijeliti domaćem ili stranom pravnom ili fizičkom licu koje ispunjava uslove za obavljanje djelatnosti socijalne i dječje zaštite, propisane ovim zakonom.

Član 87

Za dodjelu koncesije raspisuje se javni konkurs.

Konkurs iz stava 1 ovog člana sadrži:

- 1) predmet koncesije;
- 2) uslove za obavljanje djelatnosti;
- 3) vrijeme na koje se dodjeljuje koncesija;
- 4) kriterijume za izbor;
- 5) rok za prijem prijava i donošenje rješenja o izboru;
- 6) druge podatke od značaja za dodjelu koncesije.

Nakon sprovedenog konkursa rješenje o koncesiji donosi Vlada.

Član 88

Na osnovu rješenja o koncesiji zaključuje se ugovor o koncesiji.

Ugovorom o koncesiji uređuju se međusobna prava i obaveze između koncedenta i koncesionara.

Ugovorom o koncesiji određuju se:

- 1) predmet koncesije;
- 2) obim vršenja djelatnosti;
- 3) početak vršenja koncesije;
- 4) rok za otkazivanje koncesije;
- 5) oduzimanje koncesije;
- 6) obaveze koncesionara prema korisnicima, u slučaju oduzimanja koncesije;
- 7) sredstva koja za obavljanje djelatnosti obezbjeđuje koncedent;
- 8) način praćenja ispunjenja ugovornih obaveza;
- 9) druga pitanja od značaja za obavljane djelatnosti koja je predmet koncesije.

Član 89

Rok za otkazivanje koncesije za obavljanje djelatnosti socijalne i dječje zaštite ne može biti kraći od šest mjeseci.

Član 90

Ako se utvrdi da koncesionar ne obavlja djelatnost prema propisima, ugovoru i rješenju o koncesiji, koncedent određuje rok za otklanjanje nedostataka.

Ako koncesionar ne otkloni nedostatke u utvrđenom roku, nadležni organ državne uprave rješenjem oduzima koncesiju.

Član 91

Na rad koncesionara primjenjuju se odredbe ovog zakona koje se odnose na rad ustanove čiji je osnivač država.

Član 92

Koncesionaru za obavljanje poslova iz oblasti socijalne i dječje zaštite obezbjeđuju se sredstva iz budžeta Crne Gore u skladu sa ugovorom.

VIII FINANSIRANJE

Član 93

Sredstva za rad ustanove obezbjeđuje osnivač.

Ustanova može sticati sredstva i od:

- 1) korisnika socijalne i dječje zaštite;
- 2) donacija, priloga, poklona, legata i dr. ;
- 3) iz drugih izvora.

IX POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE PRAVA

Član 94

U postupku za ostvarivanje prava po ovom zakonu primjenjuju se odredbe Zakona o opštem upravnom postupku, ako ovim zakonom nije drukčije uređeno.

Član 95

O zahtjevu za ostvarivanje prava u prvom stepenu rješava centar na čijoj teritoriji lice ima prebivalište.

Član 96

O žalbi protiv rješenja centra rješava nadležni organ državne uprave.

Žalba ne odlaže izvršenje rješenja.

Član 97

U ostvarivanju prava predviđenih ovim zakonom mjesna nadležnost se određuje za:

- 1) lice koje se nađe na teritoriji van svog prebivališta, prema mjestu boravišta;
- 2) lice nepoznatog prebivališta, prema mjestu u kome je nastao povod za vođenje postupka;
- 3) maloljetno lice, prema prebivalištu, odnosno boravištu roditelja;
- 4) maloljetno lice čiji roditelji ne žive zajedno, prema prebivalištu, odnosno boravištu roditelja kome je maloljetno lice povjereno na čuvanje i vaspitanje;
- 5) maloljetno lice čiji roditelji nijesu poznati ili su napustili dijete ili ako nije poznato prebivalište, odnosno boravište djeteta, prema mjestu u kojem je nastao povod za vođenje postupka;
- 6) pravno lice prema sjedištu, odnosno kad obavlja djelatnost van sjedišta, prema mjestu obavljenja djelatnosti.

Član 98

Centar koji je počeo postupak dužan je, ako se u toku postupka izmijene okolnosti prema kojima se određuje mjesna nadležnost, da spise predmeta bez odlaganja dostavi nadležnom centru.

Ako korisnik promijeni prebivalište, odnosno boravište centar je dužan da bez odlaganja dostavi spise predmeta centru nadležnom prema mjestu prebivališta, odnosno boravišta korisnika.

Centar kome su spisi predmeta dostavljeni odlučuje o pravu korisnika u roku od 15 dana.

Centar koji je priznao pravo obezbjeđivače izvršenje toga prava, do okončanja postupka iz stava 3 ovog člana.

Član 99

Sukob mjesne nadležnosti između centara rješava nadležni organ državne uprave.

Centar je dužan da do okončanja postupka iz stava 1 ovog člana podnosiocu zahtjeva obezbijedi odgovarajući oblik zaštite.

Član 100

Postupak za ostvarivanje prava iz ovog zakona pokreće se na zahtjev lica, odnosno njegovog zakonskog zastupnika ili staraoca i po službenoj dužnosti.

Centar pokreće postupak po službenoj dužnosti na inicijativu pravnog ili fizičkog lica, kada je to u interesu lica ili javnom interesu ili kad postoji interes trećih lica.

Zahtjev za ostvarivanje prava podnosi se na obrascu koji propisuje nadležni organ državne uprave.

Podnosilac zahtjeva iz stava 1 ovog člana odgovoran je za tačnost i ispravnost podataka koje unosi u obrazac iz stava 3 ovog člana.

Član 101

Kad je u postupku za ostvarivanje prava iz socijalne i dječje zaštite potrebno utvrđivanje postojanja nesposobnosti za rad, odnosno invalidnosti, centar utvrđuje te činjenice na osnovu nalaza, ocjene i mišljenja socijalno-ljekarske komisije.

Komisiju iz stava 1 ovog člana obrazuje nadležni organ državne uprave.

Aktom o obrazovanju komisije uređuje se sastav i način rada komisije.

Član 102

Medicinske indikacije za ostvarivanje prava na materijalno obezbjeđenje, ličnu invalidninu, njegu i pomoć drugog lica i naknadu za rad sa polovinom punog radnog vremena propisuje nadležni organ državne uprave, uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove zdravlja.

Član 103

Licu koje nema prebivalište na teritoriji Crne Gore, centar priznaje pravo na jednokratnu novčanu pomoć ili smještaj u ustanovu ili smještaj u drugu porodicu, u saradnji i na teret sredstava nadležnog organa socijalne zaštite, prema posljednjem mjestu prebivališta.

Član 104

Postupak za ostvarivanje prava iz socijalne i dječje zaštite je hitan.

Centar je dužan da donese i dostavi rješenje o zahtjevu najkasnije u roku od 15 dana, a ako je potrebno sprovesti poseban ispitni postupak u roku od 30 dana po prijemu uredno podnijetog zahtjeva, odnosno od pokretanja postupka po službenoj dužnosti.

U ostvarivanju prava iz socijalne i dječje zaštite centar će sam pribaviti dokaze za neuko i invalidno lice i u svim drugim slučajevima kada ocijeni da je to svrsishodnije i ekonomičnije.

Član 105

Prava iz socijalne i dječje zaštite teku od prvog dana narednog mjeseca po podnošenju zahtjeva.

Član 106

Korisnik, odnosno njegov zakonski zastupnik ili staralac dužan je da centru prijavi svaku promjenu koja je od uticaja na ostvarivanje i visinu prava, u roku od 15 dana od dana nastale promjene.

Sve promjene koje su od uticaja na korišćenje prava po ovom zakonu uzimaju se u obzir od prvog dana narednog mjeseca po njihovom nastupanju.

Korisniku materijalnog obezbjeđenja obustavlja se isplata ukoliko je smješten u ustanovu ili je smješten u vjersku, vojnu ili školu unutrašnjih poslova duže od 30 dana od dana smještaja, pod uslovom da su smještaj i ishrana obezbijeđeni na teret tih organa ili je na izdržavanju kazne zatvora duže od šest mjeseci.

Korisniku lične invalidnine i njege i pomoći drugog lica obustavlja se isplata ukoliko je smješten u ustanovu duže od 30 dana.

X NAKNADA ŠTETE

Član 107

Lice kojem je izvršena isplata naknade dužno je da vrati primljeni iznos, ako je:

- 1) na osnovu netačnih podataka za koje je znalo ili je moralo znati da su netačni ili na drugi protivpravni način ostvarilo ovu naknadu ili je ostvarilo u većem iznosu nego što mu po zakonu pripada;
- 2) ostvarilo naknadu usljed toga što nije prijavilo ili je sa zakašnjenjem prijavilo promjene koje su od uticaja na gubitak, odnosno korišćenje prava ili na iznos naknade, a znalo je ili moralo znati za te promjene.

XI NADZOR

Član 108

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši nadležni organ državne uprave.

XII KAZNENE ODREDBE

Član 109

Novčanom kaznom od 500 eura do 5.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) ne postupi u skladu sa članom 26 ovog zakona;
- 2) otpočne sa radom i obavlja djelatnost prije nego što nadležni organ državne uprave utvrdi da su ispunjeni uslovi za početak rada i obavljanje djelatnosti u skladu sa članom 68 ovog zakona;
- 3) ne vodi evidenciju o korisnicima u skladu sa članom 82 ovog zakona;
- 4) onemogućí vršenje nadzora nad radom i stručnim radom ustanove u skladu sa članom 108 ovog zakona;
- 5) odobri isplatu prava suprotno čl. 14, 21, 23, 24 i 33 ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u ustanovi novčanom kaznom od 250 eura do 1.000 eura.

XIII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 110

Mreža ustanova socijalne i dječje zaštite iz člana 66 ovog zakona donijeće se u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja mreže ustanova iz stava 1 ovog člana, postojeće ustanove socijalne i dječje zaštite nastavljaju sa radom.

Član 111

Ustanove su dužne da organizaciju, rad i poslovanje usklade sa odredbama ovog zakona, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 112

Izbor organa upravljanja ustanove u skladu sa ovim zakonom izvršiće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Direktor ustanove koji je izabran do stupanja na snagu ovog zakona nastavlja sa radom do isteka vremena na koje je izabran.

Član 113

Korisnici iz socijalne i dječje zaštite koji su ostvarili pravo po propisima koji su bili na snazi do stupanja na snagu ovog zakona, a ispunjavaju uslove propisane ovim zakonom, nastavljaju sa korišćenjem toga prava.

Član 114

Lice koje koristi pravo na: naknadu zarade za vrijeme porodijskog odsustva, naknadu po osnovu rođenja djeteta za porodilju koja je na evidenciji Zavoda za zapošljavanje i redovnog studenta, po propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona, nastavljaju da koriste to pravo u skladu sa tim propisima.

Član 115

Podzakonski i drugi akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja akata iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se dosadašnji propisi, ukoliko nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 116

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti ("Službeni list RCG", br. 45/93, 16/95 i 44/01).

Član 117

Ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".